

מסורת הש"ס

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

זו.

תורה אור

(א) מגילה ח"ג (ב) רש"ל מ"ג (ג) (מטות ט"ז) (ד) רש"ל מ"ד (ה) (י"ב מט' ט"ז) (ו) (י"ב מט' ט"ז) (ז) (י"ב מט' ט"ז) (ח) (י"ב מט' ט"ז) (ט) (י"ב מט' ט"ז) (י) (י"ב מט' ט"ז) (יא) (י"ב מט' ט"ז) (יב) (י"ב מט' ט"ז) (יג) (י"ב מט' ט"ז) (יד) (י"ב מט' ט"ז) (טו) (י"ב מט' ט"ז) (טז) (י"ב מט' ט"ז) (יז) (י"ב מט' ט"ז) (יח) (י"ב מט' ט"ז) (יט) (י"ב מט' ט"ז) (כ) (י"ב מט' ט"ז) (כ"א) (י"ב מט' ט"ז) (כ"ב) (י"ב מט' ט"ז) (כ"ג) (י"ב מט' ט"ז) (כ"ד) (י"ב מט' ט"ז) (כ"ה) (י"ב מט' ט"ז) (כ"ו) (י"ב מט' ט"ז) (כ"ז) (י"ב מט' ט"ז) (כ"ח) (י"ב מט' ט"ז) (כ"ט) (י"ב מט' ט"ז) (ל) (י"ב מט' ט"ז)

אם סוכת דוד הנופלת. מלכות דוד שנפלה להכי קרי משיח בר נפלי: **עד שהראשונה פקודה.** עד שלא כלתה לרה ראשונה שניה ממחרת לבלא פקודה כמו לא נפקד (במדבר לא): **שנוע.** שמיטה: **והמטרים על עיר אחת.** שהיא מעט מעט מטר ויהא רעב במקום זה ושנוע במקום זה: **חיי רעב.** רעב מעט שלא יהא שנוע בשום מקום: **מטעם.** מלומדיה. מתוך שאין להם מה לאכול: **בששים קולות.** יאלו קולות שגן דוד כה. ל"א קולות מתקיעת שופר שנאמר יתקע בשופר גדול (ישעיה ט): **מלחמות.** בין עובדי כוכבים לישראל: **דבוס הכי.** שנה אחת רעב שנה אחת שנוע ואעפ"כ לא כל בן דוד: **בששים קולות מי הוה.** כלום כסדרן מי הוה. כלומר אלו הלוות דקתני הכא כסדרן לא אתרמו בשנוע אחד אצל כי אתרמו אחי משיח: **אשר חרפו אויבין ה' אשר חרפו עקבות משיח.** לא אחרש הא קרא למאי איכתיב הכא דהא לא קא דריש ביה מירי וגרסה למורי שכן נכתב כקפריסא מחלה כמו ששינו כפי' אתרין דשמיטה (דף מט'): בעקבות המשיח חולפא יגאל וכתבו פירוש זה על בעקבות שהו לטון סוף כמו אשר חרפו עקבות משיח: **ביום הועד.** מקום שהלמדיי הממיי מתוועדין: **ללמוד מורה:** ה"ג והבגלן. מקום ששמו כך ישמום: **ואנשי הגבול.** אנשי גבול ארץ ישראל. ל"א אנשי גוים סנהדרין: **כפני כלב.** דדמיון ממש כלכל מ"ר. ל"א כפני הכלב שלא יתביישו זה מזה: **משפולל על הכרית.** כל העולם אומרין עליו שוטה הוא. היינו משפולל לטון שטות כמו מליך יועלים שולל (איוב י): **ליכא קושטא בעלמא.** אין אדם בעולם שידבר אמת ממדי: **אמר לי הכוה מרבנן דאי הוה יחבי ליה כל הללי דעלמא לא משני בדבוריה.** לשקר ואישמעלי לא משני בדבוריה. אקלעי להווא אחרא וקושטא שמי: **טרפא אכבא.** שהיתה שוללת אותה: **לאו אורח ארעא.** לומר היכן היא הואיל וחיפה רישה: **ה"ג נערים ילבינו פני זקנים.** כלומר יחרפו ויביישו אותם: **ווקנים יעמדו כפני נערים.** לכבדם והיינו דלמדיין (במטות ד' מט'): בעקבות המשיח חולפא יגאל: **כס קמה באמה.** לתרפה ולנדישה: **ביוקר ועוה.** שלא יכדו זה את זה. יקר כבוד. ל"א ביוקר יעות מוכדע כסין יהא עוותן ומחא. מ"ר: **והפגן וסלן פרוי.** ואעפ"כ יהיה היין ביוקר שלא יהיה כרסה כפרי עמנו. ל"א שיהיו טלן

את סוכת דוד הנופלת א"ל הכי אמר רבי יוחנן דוד שבן דוד בא בו תלמידי חכמים מתמעטים והשאר עניהם כלות ביגון ואנחה וצרות רבות וגזרות קשות מתחדשות עד שהראשונה פקודה שניה ממחרת לכא ת"ר שבוע שבן דוד בא בו שנה ראשונה מתקיים מקרא זה ויהמטרי על עיר אחת ועל עיר אחת לא אמטיר שניה חיצו רעב משתלחים שלישי רעב גדול ומתים אנשים ונשים ומפ חסידים ואנשי מעשה ותורה משתכחת מלומדיה ברביעית שובע ואינו שובע בחמישית שובע גדול ואוכלין ושותין ושמוין ותורה חוזרת ללומדיה ב"בששית קולות בשביעית מלחמות במוציא שביעית בן דוד בא אמר רב יוסף הא כמה שביעית דהוה בן ולא אתא אמר אביי בששית קולות בשביעית מלחמות מי הוה ועוד כסדרן מי הוה: (א) (א"א) (א"ש) חרפו אויבין ה' אשר חרפו עקבות משיח: **תניא ר' יהודה** אומר דוד שבן דוד בא בו בית הוועד יהיה לזנות והגליל יחרב והבגלן יאשם (ב) ואנשי גבול יסוכבו מעיר לעיר ולא יחוננו והכמת הסופרים חסרה ויריא חטא ימאסו (ג) ופני הדור כפני כלב והאמת נעדרת שנאמר יתהי האמת נעדרת (ד) (ו) (סר) מרע משתולל. מאי ותהי האמת נעדרת אמרי דבי רב מלמד שגנעתי עדרים עדרים והולכת לה מאי וסר מרע משתולל אמרי דבי ר' שילא כל מי שסר מרע משתולל על הבריות אמר רבא מריש הוה אמינא ליכא קושטא בעלמא אמר לי (ה) ההוא מרבנן ורב טבות שמיא ואמרי לה רב טביומי שמיא דאי הוה יחבי ליה כל הללי דעלמא לא הוה משני בדבוריה זימנא חרא איקלעי להווא אתרא וקושטא שמיא ולא הוה משני בדבוריהו ולא הוה מייא איניש מהתם בלא זימניה נסיכי איתחא מינהון והוה לי תרתין בנין מינה יומא חד הוה יתבא דביתיה וקא חיפא רישה אחאי שיבתה מרפא ארשא (ו) סבר לאו אורח ארעא אמר לה ליתא הכא שכיבו ליה תרתין בנין אתו אינשי אתרא לקמיה אמרו ליה מאי האי אמר להו הכי הוה מעשה א"ל במטותא מינך פוק מאתרין ולא תגרי בהו מותנא בהנך אינשי תניא ר' גהורא אומר דוד שבן דוד בא בו (ז) נערים ילבינו פני זקנים וקנים יעמדו לפני נערים יובת קמה באמה וכלה בחמותה ופני הדור כפני כלב ואין הבן מתבייש

רודפין אחר היין ומשחקין וממיקר היין אע"פ שרוב יין בעולם: **כלו הפך לבן טסור כווא.** כשפטע הגנע בכל העור. כך כשהפכה כל המלכות למינות מבא גאולה: **כי דיון ה' עמו.** להביא להם גאולה: **כי יראה הפלמדיים.** שמחויקין ידי ישראל להחזיקן למטות: **שפכלה פרוטה.** והיינו אולת די שיהו נדיים ריקניות: **כביכול.** כללו יכולין לומר דבר זה כפי מעלה: **אין עוזר ואין סומך לישראל.** שיהו שפלים למלך ואומר אין עוזר וסומך שיהו ממאישין מן הגאולה: **דמעסקי ביה.** לידע ממי יבא: **ועקרב.** נושך האדם פתאום: **וחד מרוב.** שאלף שנה יהיה חרוב חוץ מששת אלפים אלו דהיינו אלף שביעי: **כפרי.** אלפים הוא חרב אלף שביעי ואלף שמיני: **וימו של הקב"ה אלף שנה שנאמר כי אלף שנים בעיניך כיום אחדו כי יעבור:** משמט. וענשה מרוב: **שכולו שפס.** שהעולם משמט: **הוי עלמא.** העולם כך מתקיים: **ב' אלפים היה פסו.** מתחיל שלא ניתנה לעינין מורה והיה העולם כמורה ומאדם הראשון עד שהיה אחרים בן נ"ב שנה ויכא אלפים שנה כדמוכחי קראי דכשנשלמו אלפים שנה עסק אברהם בתורה שנאמר (בדלפיו י) ואת הפסך אשר עשו בחגן ומתרגמינן דשענדיו לאורייתא בחגן ולאמרין בתפסת ע"ז (דף טו.) גמירי דההוא שעתא היה אברהם נר חשון ומתני שנין: **ושני אלפים פורס.** חשון הנפס אשר עשו בחגן עד (אלפים) שנת המשיח ארבעים (שמונה שנה עד שנוגד יתקו וששים שנה משנוגד יתקו עד שנוגד יעקב הכי ק"מ וק"ל שהיו ליעקב כשנא למנשים הכי רל"ח ורד"ו שעמדו במנשים הכי תמ"ח ומשיאלו ממנשים עד שגננה בית ראשון ת"פ דכתיב (מלכים א ו) והיה כשמיים שנה וארבע מאות שנה לאלא בני ישראל מארץ מנשים וגו' הכי מתקיי"ת ות"י שעמד בית ראשון כדמוכחי קראי על פי חשון שנת המלכים וע' דגלות ככל ומ"ב שעמד בית שני הכי תמ"ק ומתקיי"ת הכי אלפים פחות קע"ב וקע"ב קודם איתן קע"ב נשלמו שני אלפים מורה ואידי דלמך שני אלפים מורה קאמר שני אלפים מורה ולא שמכלה מורה אחר שני אלפים. מ"ר: **ושני אלפים שנוס הפשיט.** שלאחר שני אלפים מורה הוה דינו שיבא משיח ומכלה הגלות (י) וינטל השיעבוד מישראל: **כלב**

1. וגם אנכי מנעתי מכם את הנשם בעוד שלשתי חרשים לקצור החמורתי על עיר אחת ועל עיר אחת לא אמטיר חלקה אתה חמור חלקה אשר לא המטיר עליה: **עמס ד' ו' חריב:** 2. אשר חרפו אויבין ה' אשר חרפו עקבות משיח: **ההלים טז ב' 3.** ותהי האמת נעדרת וקר מרע משתולל וירא ה' וירע בעיניו כי אין משפט: **ישעיהו נט טו 4.** כי בן מנבל אב בת קמה באמה כלה בחמותה איבי אש אנשי ביתו: **מיכה ו' 3.** ויראה הבחן והנה כסחה הצרעת את כל בשר ושר ושר את הקנען בלו הפך לבן טסור: **ירמיה י"ג 6.** כי דיון ה' עמו ועל עבדיו יתנחם כי יראה כי אולת ה' ואפס עצרו יעזבו: **דברים לב לו 7.** עיני נביות אדם שפיל ושחרום אנשים ונשגב ה' לכדו ביום ההוא: **חזקוני מיימים ביום השלישי יקמנו ונרדה לפניו:** **הושע ב' 9.** ותרם כראש קרני בלתי בשטר רענן: **ההלים עב א' 10.** כי אלף שנים בעיניך כיום אחדו כי יעבר ואשמורה בלילה: **ההלים ז ד**

הנהגות הגר"א

(א) גמ' אשר חרפו. נדפס כלדו רש"ל מתוך ה' מתקן ההנהגה: (ב) שם אלפי נבול [מתקן חיתת אנשי ודין חול: (ג) שם ופני הדור כפני הכלב. מתקן: (ד) שם ופני הדור כפני הכלב. מתקן: נדפס כלדו רש"ל מ"ד מתקן ההנהגה:

מוסף רש"י

בית הוועד יהיה לזנות. בית הוועד של הממון יהיה לזנות ומה שגלו הממון יאין למד מורה יהיה חרב מחין חס ובעלי זמה מתטרדים כס. ממי שחן לער היו בית מדרשות אלפים שנה חרי בעלמא. נגד על העולם להקיים כמני ימי השבוע. ויום הששי שבת ויבטלם אלפים טח בעולם (ד"ה טו.) שני אלפים תורה. שני אלפים ראשונים נגד עליו להיות מורה. כלל מורה. ושני אלפים תורה. כלל ימות המשיח (שם).